

Ἡ φιλόκαλος Ἐστία μὲ τὸ νὰ δημοσιεύσῃ τοῦτο καὶ τὰ λοιπὰ ἀνεκδοτὰ τοῦ Βηλαρᾶ θὰ δώσῃ, τὸ ἐλπίζομεν, ἀφορμὴν νὰ γεινῆ σκέψις περὶ σπουδαίας καὶ κριτικῆς ἐκδόσεως ὅλων του τῶν ἔργων, τὰ ὅποια εἶναι, καὶ θὰ μείνουν, φωτεινότατα μνημεῖα τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΟΛΥΛΑΣ.

Βουλὴ μοῦ ἦρθε κ' ὄρεξι· σὲ νέας λύρας κόρδαις
νὰ κρούξω μέλος χωριστὸ καὶ μὲ νηχὸν καινούργιο
νὰ τραγοῦδήσω περισσοὺς ἀπὸ τοὺς στοχασμοὺς μου
τὴν πληξί· διασκεδάζοντας σ' ἀργοῦ καιροῦ τῆς ὥρας.
Δὲν ἔγω τάχατε σκοπὸ κ' ἐπίδειξις φροντίδα
νὰ δεῖξω τέχνη ποιητῆ καὶ φιλοσόφου μέτρα
ἀλλ' ὡς ἐρῶν ἀστόλιγαις καὶ ἀπλαῖς μὲ τὴν ὁλόγη
θὰ παραστήσω θαρρετὰ τοῦ νοῦ μου τῆς ἰδέας·
ἂν ὅμως τύχη καὶ τινὰς ἀκούσῃ τῆ φωνή μου
ἄς μὴ βιαστῆ παρακαλῶ νὰ δώσῃ μαῦρη ψήφο.

Τῆς καστανιάς τὸ πωρικὸ νὰ πρωτοῖδῃς τραβίεσαι
καὶ φαγουλὸ δὲν τὸ θαρρεῖς ἀπὸ τὴν ἀσκημίᾳ του,
ἀλλ' ἂν μὲ νοῦ προσεγτικό, μὲ χάρι περιέργιας,
ἀπλώσης, φθάσης στὸ δένδρι, τὸ κάστανο τραγῆσης,
τὸ γδύσης ὄχ τὰ ζώταεπλα, τ' ἀκαθεροῦ του ντύμα,
μὲ θαυμασμὸ θὰ ἰδῆς γυμνὸ τὸ μυγαδέλιον σοῦμπρο (sic)
καὶ στήν εἰδῆ παράμορφο καὶ νόστιμο στῆ γέψι.

Δὲν προσπαθῶ νὰ παινεθῶ μηδὲ φιλοτιμοῦμαι
νὰ σύρω ξέναις ἀκοαῖς καὶ ν' ἀποχρήσω χάρι,
μόν εἶναι ἀπλὸς μου στοχασμὸς ὅπου περνάει ὄχ τὸ νοῦ μου,
καὶ ὄχ τοὺς πολλοὺς ὅπου θὰ εἰπῶ ἄς εἶν' καὶ τοῦτος ἕνας,
πῶς ὄχι πάντοτε καὶ ἀπλῶς ἀπὸ τὴν πρώτην ὄψι
τοῦ κάθε εἶδους ἤμπορεῖς νὰ κρίνης καὶ τὰ μέσα
τὸ ἄνθι ὅπου τὴν ὄρασι μὲ τῆς βαφῆς μαγεύει
δὲν ἀναδίνει πάντοτε γλυκάδων εὐωδίας,
μηδὲ τὰ μαῦρα τζίνορα, τὸ πρόσχαρο ἀχειλάκι,
ὑπόσονται καὶ εἰλικρινῆ γιομάτα σπλαγχνὰ στήθια.

Ἄλλ' ἐπιακὰ τῆ λύρα μου κ' ἐπήρα τὸ δοξάρι
καὶ τὸ τραγοῦδι μου ἀργινῶ μὲ τῆ φωνῆ γιομάτη
πολὺς καὶ μέγας θόρυβος καὶ ταραχῆς βαζοῦρα
στὸ νοῦ μου μέσα ἀχολογᾷ, καὶ τῆ φωνῆ μου πνίγει,
χορὸς ἀπείρων στοχασμῶν ἀπαντωτὸ πλακόνουν,
μὲ βιάς μεγάλης δύναμι· χτυπᾷν στῆ φαντασίᾳ μου,
καὶ ἀπὸ τῶν πρώτων τὴν ὄρμη προτοῦ γαμναθῆλω (sic)
προφταίνουν ἄλλοι παρευτὺς καὶ ἄλλοι δῖ' ὄψις τέλος.

Φαντάξου μάκρος ἀμμουδιᾶς σ' ἀκρογιαλιᾶ μεγάλη
καὶ πέλαγος ἀόρατο βαθεῖα ἀνακατωμένο
ἀπὸ ἀνέμου ταραχῆ συγνεφιασμένου νότου,
πῶς τὰ βареῖα του κύματα ἀμπόνουν ἕνα τ' ἄλλο,
καὶ πῶν τὸ πρῶτο ἀποσυρθῆ κατόπι τ' ἄλλο φτάνει,
ἀντιχτυπιοῦνται, ὑψόνονται καὶ τὸν ἀφρὸ τους σμίγουν,
ἔτσι κ' ἐμένα πολιορκᾷν διαλογισμοὶ τῆ γνώσι
καὶ πῶ νὰ βάλω τὴν ἀρχή καὶ πῶ νὰ βάλω τέλος.

Ἀκλούθα, λύρα, ν' ἀντήχῃς στοῦ δοξαριοῦ τοὺς χτύπους·
τί θέατρο μαγευτικὸ ξανοίγεται ὀμπροστά μου.
τί αἰσθησὲς ἡδονικαῖς γλυκὰ μὲ γαργαλίζουν!
πλατὺς μεγάλος οὐρανός, ἀγτινοβόλος ἥλιος
ποῦ τὸν λαμπρύνει ἡμερινός, τῆ νύχτα στολισμένος
ἀπ' ἄστρα ἀναρίθμητα καὶ ἀπ' ἄστατα φεγγάρι,
γῆ χωρισμένη σὲ βουνὰ καὶ σὲ ὑγρά πελάγη,
μὲ ὑπερήφαναις κορφαῖς, στεφανωμέναις ράχαις
ἀπὸ δυσφύλλα δεντρά, μὲ ποταμοὺς αἰώνιους·
μορφαῖς ποικίλαις ζωντανῶν εἰς τῆς στερηᾶς τὴν ὄψι,
μὲς τὰ βαθεῖα τῆς θάλασσης, στὸν ἀλαφρὸν ἀέρα.

Κυττάζω τὸ τραντάφυλλο, τὸ κόκκινόν του χρῶμα
καὶ τοῦ σεμνοῦ καρδύφαλου ἢ μυρωδιὰ μ' ἠδύνει·
νοιώθω τὸ μέλι τὸ γλυκὸ, καὶ ὁ ζέφυρος μὲ κρούει
χαϊδευτικά στὸ πρόσωπο μὲ τῆς γλυκαῖς του αἰσθαις,
ἀκούω τὸ μουρμούρισμα τῆς κρυσταλλένιας βρύσης·
τὰ νοιώθω ὀλόγυρά μου
ὡς μέρη μόνον χωριστὰ μακρὰ ὄχ τὸν ἑαυτό μου,
μηδὲ καθὼς τὸ χέρι μου, ποῦ ψηλαφῶντας βάνει
στὴν ἔκτασί μου σύνορα, τὸ νοιώθω καὶ μὲ νοιώθει·
δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ κόσμος,

μόν' ἂν δὲν εἶμ' ἐγὼ αὐτός, καὶ δὲν τὸν ἔχω κάμει,
εἶμαι τῆς χτίσις βασιλιάς.

Ἐγὼ σκεπάζω χρονικῆς ἀπὸ ξανθὰ ἀστάγια
τοὺς εὐρυχώρους κάμπους μου, τὰ πλούσια μου κοπάδια
βοσκᾶν παντοῦ ὑπήκοα στὸν τόνο τῆς φωνῆς μου.

καὶ στήν ὄρμη τοῦ βέλους μου τὸ ἄγριο γίδι πέφτει.

καὶ τ' ἄγριο σταφύλι
ποτάμια ρεεῖ νέκταρος πρὸς ἡδονή δική μου.

ΣΚΗΝΑΙ ΤΟΥ ΝΕΑΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ¹

ὑπὸ Ἐρρ. Μύργερ, κατὰ μετάφρ. Ἐ. Δ. Ροῖδου

ΤΟ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΝ ΔΕΙΠΝΟΝ

Τὴν ἐπιούσαν τὸ πρῶτ' ὁ Οὐλρίχος ἔτρεξεν εἰς τὸ νοσοκομεῖον νὰ ἴδῃ τὴν Ῥοζίναν καὶ νὰ ὁμολογήσῃ εἰς αὐτὴν τὰ πάντα. Ἄλλ' αὕτη δὲν ἦτο εἰς κατάστασιν νὰ τὸν ἐνόησῃ, προσβληθεῖσα τὴν νύκτα ὑπὸ ἐγκεφαλικοῦ πυρετοῦ καὶ παραληρούσα.

Ὁ Οὐλρίχος ἠθέλησε νὰ τὴν μεταφέρῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, ἀλλ' οἱ ἰατροὶ δὲν ἐπέτρεψαν τὴν μεταφοράν. Τὴν δὲ κατὰστασιν τῆς ἀσθενοῦς παρέστησαν ὡς δεινὴν μὲν, ὄχι ὅμως καὶ ἀπηλπισμένην.

Κατὰ τὴν ὀρισθεῖσαν ἡμέραν τὸ οἶκημα τοῦ κόμμητος Ροῦβρης ἦτο ἑτοιμον. Ὁ Οὐλρίχος συνεκάλεσεν ἐκεῖ τρεῖς ἐκ τῶν πρωτευόντων ἰατρῶν τῶν Παρισίων καὶ ἔτρεξεν ἔπειτα εἰς τὸ νοσοκομεῖον νὰ παραλάβῃ τὴν Ῥοζίναν. Ἄλλ' αὕτη εἶχεν ἀποθάνῃ πρὸ μιᾶς ὥρας.

Ὁ Οὐλρίχος ἐπανῆλθεν εἰς τὸ νέον του οἶκημα, ὅπου εὔρε τὸν φίλον του Τριστάνον, τὸν ὅποιον εἶχεν εἰδοποιήσῃ ἐγκαίρως, ἀναμένοντα μετὰ τῶν ἰατρῶν.

— Κύριοι, εἶπεν εἰς αὐτοὺς, δύνασθε ν' ἀποσυρθῆτε. Ἡ ἀσθενὴς διὰ τὴν ὁποῖαν σᾶς εἶχα προσκαλέσει ἀπέθανε πρὸ ὀλίγου.

Ὁ Τριστάνος, ἐνόησας ὅτι μάταιον θὰ ἦτο νὰ ζητήσῃ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην νὰ παρηγορήσῃ τὸν φίλον του, περιωρίσθη νὰ συμμερισθῇ τὴν λύπην του ὀλοψύχως, ἀναλαβὼν καὶ τὴν φροντίδα τῆς κηδείας τῆς Ῥοζίνας, τελεσθεῖσης μετὰ μεγαλοπρεπείας, ἥτις ἐξέπληξε τοὺς νοσοκόμους. Εὐθύς μετὰ ταύτην ἐπέμεινε ν' ἀποδοθῶσιν εἰς τὸν φίλον του ἀντὶ ἀναλόγου ἀποζημιώσεως τὰ κατὰ νόμον ἀνήκοντα εἰς τὸ νοσοκομεῖον ὀλίγα ἐνδύματα τῆς μακαρίτιδος, μετὰξὺ τῶν ὁποίων διεκρίνετο τὸ μόνον ἀπομειναν εἰς τὴν δυστυχῆ κόρην γαλανὸν τζιτινον φόρεμα. Πλὴν τούτων ἐφρόντισε νὰ μετακομισθῶσιν εἰς θάλαμον τοῦ νέου οἰκῆματος τοῦ φίλου του τὰ σκευῆ τοῦ δωματίου, ὅπου εἶχε συγκατοικήσῃ μετὰ τῆς Ῥοζίνας. Ὁκτώ ἡμέρας ἔπειτα μετέβαιναν ὁ Οὐλρίχος εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

Τοιαῦτα ἦσαν τὰ προηγούμενα τοῦ κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην εἰσελθόντος εἰς τὸ ἐστιατόριον τοῦ Φόυ.

Ἡ ἀφιξίς τοῦ Οὐλρίχου ἐπροκάλεσεν, ὡς ἦτο ἐπόμενον, ἰκανὴν συγκίνησιν. Οἱ ἀρχαῖοι σύντροφοί

του ὑπέδεχθησαν αὐτὸν μετὰ τῆς συνήθους εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ κόσμου φιλοφροσύνης, αἱ δὲ γυναῖκες τὸν παρετήρουν μετὰ κάπως ὀχληρᾶς περιεργείας καὶ ἐπιμονῆς.

— Κάθισε, φίλτατε βρυκόλακα, εἶπεν ὁ Τριστάνος δεικνύων εἰς τὸν Οὐλρίχον τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν τοῦ εἶχε φυλάξει πλησίον τῆς Ῥοζίνας, κάθισε καὶ ἀνάγγειλέ μας διὰ προπόσεως τὴν αἰσίαν ἐπιστροφὴν σου ἀπὸ τὸν ἄλλον κόσμον. Ἡ κυρία, ἐπρόσθεσε, δεικνύων τὴν Φαννὴν, θὰ εὐχαριστηθῇ πολὺ πίνουσα εἰς τὴν ὑγείαν σου.— Καί, σύ, ἐψιθύρισεν εἰς τὸ ὅτιον ταύτης, μὴ λησμονήσης ὅσα σοῦ ἐσύττησα.

Ἐπὶ τῆς Ῥοζίνας λαβῶν μέγα ποτήριον πλήρες μέχρι τοῦ χεῖλους: Προπίνω, εἶπε . . .

— Μὴ λησμονήσης ὅτι ἀπαγορεύονται αἱ πολιτικά προπόσεις, ἔκραζεν ὁ Τριστάνος.

— Προπίνω εἰς τὸν θάνατον, εἶπεν ὁ Οὐλρίχος, χαιρετῶν τὴν ἀκίνητοῦσαν ὑπὸ τὴν προσωπίδα καὶ τὴν κουκούλαν τῆς Φαννῆς.

— Καὶ ἐγὼ, εἶπεν αὕτη, πίνω εἰς τὴν νεότητά καὶ τὸν ἔρωτα.

Ἐπὶ τῆς φωνῆς ἐκείνης ἔκαμε ν' ἀνασκιρτήσῃ ἐπὶ τῆς ἔδρας τοῦ τὸν Οὐλρίχον, ὅστις λαβῶν τὴν χεῖρα τῆς γείτονος του, εἶπεν εἰς αὐτὴν μετὰ προσφانوῦς συγκινήσεως:

— Ἐπαναλάβετε τοῦτο, παρακαλῶ.

Ἡ Φαννὴ ἔλαβε καὶ πάλιν τὸ ποτήριον, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀκόμη κατὰ τὸ ἥμισυ πλήρες, κρᾶζουσα εὐθύμως:

— Πίνω εἰς τὴν νεότητά, πίνω εἰς τὸν ἔρωτα!

— Τοῦτο εἶναι ὄνειρον . . . Πόθεν ἔρχεται ἡ φωνὴ αὕτη, ἀπὸ ποῖον τάφον ἐξῆλθεν; Τίνος τὸ πρόσωπον κρύπτεται ὑπὸ τὴν προσωπίδα ταύτην; ἐψιθύριζεν ὁ Οὐλρίχος ἐρωτῶν διὰ τοῦ βλέμματός τὸν Τριστάνον.

Ἄλλ' οὗτος, ἀντὶ ν' ἀπαντήσῃ, ἔκαμε νεῦμα εἰς τὴν Φαννὴν, ἥτις ἀφαιρέσασα τὴν προσωπίδα τῆς ἐστράφη πρὸς τὸν Οὐλρίχον καὶ ὠμίλησεν εἰς αὐτὸν τὸσον πλησίον τοῦ προσώπου του, ὥστε ἠσθάνθη τὸ χρῶμα τῆς ἀναπνοῆς τῆς:

— Δὲν θ' ἀπαντήσετε εἰς τὴν πρόποσίν μου, κύριε Κόμη;

Ἐπὶ τῆς φωνῆς αὐτῆς ἔκαμε ν' ἀνασκιρτήσῃ ἐπὶ τῆς ἔδρας τοῦ τὸν Οὐλρίχον, ὅστις λαβῶν τὴν χεῖρα τῆς γείτονος του, εἶπεν εἰς αὐτὴν μετὰ προσφانوῦς συγκινήσεως:

— Ῥοζίνα μου! ἀνέκραζεν ὁ Οὐλρίχος σχεδὸν τρελλός.

— Δὲν μὲ λέγουν Ῥοζίναν, ἀλλὰ Φαννὴν, ἀπεκρίθη ἐκείνη ἐξάπτουσα ἐπὶ μάλλον τὸν Οὐλρίχον διὰ τῆς λάμπσεως τῶν κυανῶν αὐτῆς ὀφθαλμῶν. Εἶμαι μία ἐκ τῶν τριῶν ἢ τεσσάρων γυναικῶν τῶν Παρισίων, χάριν τῶν ὁποίων θὰ ἔστεργε καὶ ὁ τιμιώτατος ἀνθρώπος νὰ κακουργήσῃ. Ὁ ἐξερχόμενος τοῦ κοιτώνος μου κυνδυνεύει νὰ μεταβῇ εἰς τὸ κάτεργον, ἂν δὲν προτιμᾷ ν' αὐτοχειρισθῇ. καὶ

ὅμως πολλοὶ εἶνε οἱ πρόθυμοι νὰ θυσιάσουν τὴν περιουσίαν τῶν τέκνων των ἢ νὰ ληστεύσωσι τὸ ταμεῖον τοῦ πατρὸς των διὰ νὰ εἰσέλθουν εἰς αὐτόν. Ἀποῦ ἐκυλίσθη εἰς σωροὺς χρυσοῦ, ἔτυχε σήμερον νὰ εὐρίσκωμαι χωρὶς λεπτόν, διότι ἔκαμα μίαν φορὰν εἰς τὴν ζώην μου τὴν ἀνοησίαν νὰ πιστεύσω ὅτι ὑπάρχουσι τίμιοι ἄνθρωποι μεταξὺ τῶν τραπεζιτῶν. Ὡς ἐκ τούτου πιθανόν εἶναι νὰ σᾶς κάμω νὰ ἐξοθεύσετε πολλὰ, τοῦλάχιστον κατὰ τὸν πρῶτον μῆνα. Τοιαύτη εἶμαι, κύριε Κόμη.

Μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν τοῦ κυνικοῦ τούτου προγράμματος προσήλωσεν εἰς τὸν Οὐλρίχον ἐταστικὸν βλέμμα, διὰ τοῦ ὁποίου ἐφαίνετο ἐρωτώσα αὐτόν:

— Τώρα, ὅπου μὲ γνωρίζεις, τί θέλεις ἀπὸ ἐμέ;

Ἄλλ' ὁ Οὐλρίχος δὲν εἶχεν ἐννοήσει ὅσα τοῦ εἶπε, προσέχων εἰς μόνον τῆς φωνῆς τῆς τὸν ἦχον. Ὑπὸ τῆς αὐτῆς κατεχόμενος συγκινήσεως ἐξηκολούθει νὰ τὴν τρώγῃ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ψιθυρίζων ἐκ διαλειμμάτων:

— Ῥοζίνα μου! Ῥοζίνα μου!

Τὴν ἔκστασιν ταύτην διέκοψεν ὁ Τριστάνος ἐρωτῶν αὐτὸν χαμηλοφώνως:

— Τώρα ὅπου τὴν εἶδες, ἐλπίζω νὰ ὁμολογήσης ὅτι δὲν ἔκαμα ἄσχημα νὰ σὲ φέρω εἰς Παρισίους.

— Τὸ κακὸν εἶναι ὅτι δὲν θὰ δυνηθῶ πλέον νὰ ἀναχωρήσω, ἀπήντησεν ὁ Οὐλρίχος, δεικνύων τὴν Φαννὴν, ἥτις καίτοι ὑποκρινόμενη ἀδιαφορίαν, κατάρθωνε ν' ἀκούῃ ὅσα ἐλέγοντο.

— Ἀλλὰ τί σκοπεύεις νὰ πράξης; ἠρώτησεν ὁ Τριστάνος, ἐλαύσας τὸν οἶλον του εἰς τινα γωνίαν.

Ἐπὶ τῆς φωνῆς αὐτῆς ἔκαμε ν' ἀνασκιρτήσῃ ἐπὶ τῆς ἔδρας τοῦ τὸν Οὐλρίχον, ὅστις λαβῶν τὴν χεῖρα τῆς γείτονος του, εἶπεν εἰς αὐτὴν μετὰ προσφانوῦς συγκινήσεως:

— Εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ δεχθῇ τὰς προτάσεις σου.

— Πόσα κρυφομιλήματα, διὰ τὸσον ἀπλοῦν πράγμα! εἶπε καθ' ἑαυτὴν ἡ ἑταίρα. Εὐθύς ὅμως ἔπειτα ἤρχισε ν' ἀνησυχῇ, βλέπουσα τὸν κόμητα Ῥούβρης ἐτοιμαζόμενον ν' ἀναχωρήσῃ. Ὁ Οὐλρίχος, τῶ ὄντι, μὴ δυνάμενος νὰ καταστείλῃ τὴν συγκίνησιν, τὴν ὁποίαν τοῦ ἐπροξένησε ἡ θέα τοῦ φαντάσματος τῆς νεκρᾶς ἐρωμένης του ἀπεχαιρέτησε τοὺς δαιτυμόνας καὶ ἀπῆλθε συνοδευθεὶς ὑπὸ τοῦ Τριστάνου μέχρι τῆς ἐξωθύρας τοῦ ἐστιατορίου.

— Πολὺ φοβούμεθα, ἀγαπητῆ μου, εἶπον αἱ γυναῖκες παρατηροῦσαι μετὰ κρυφῆς χαρᾶς τὴν δυσφορίαν τῆς Φαννῆς, ὅτι δὲν ἐσημάδεψες καλὰ τὸ περιστέρι σου.

— Οὔτε ἤξιζε τὸν κόπον, ἀπήντησεν αὕτη. Τὸ περιστέρι ἦτο μαθημένον. Εὐθύς ἄμα ἤκουσεν ὅτι κοστίζω ἀκριβὰ, ἐβιάσθη νὰ φύγῃ. Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι εἶχα δίκαιον ὅταν σᾶς ἔλεγα ὅτι ὁ κόμης Ῥούβρης ἀπέμεινεν ἀπένταρος.

— Καὶ ἐγὼ σᾶς ἐπαναλέγω ὅτι ἀπατάσθε, ὠραία μου Κυρία, εἶπεν ὁ Τριστάνος, ὅστις εἶχεν ἐπιστρέψει ἀπαράτητος.

— Ὅπως καὶ ἂν ἦναι, δὲν ἔχω ἀφορμὴν νὰ σᾶς εὐχαριστήσω διὰ τὰς συμβουλὰς σας. Τὰς ἠκολούθησα κατὰ γράμμα, ἀλλὰ τὸ σχεδίον σας ἀπέτυ-

γεν ἐλευσινά. Ὁ φίλος σας δὲν μ' ἐζήτησε κἀν τὴν ἄδειαν νὰ μ' ἐπισκεφθῆ.

— Ὁ φίλος μου εἶναι ἄνθρωπος καλοαναθρεμμένος καὶ πρακτικὸς, μὴ ἀγαπῶν νὰ χάνῃ τὰ λόγια του καὶ νὰ ζητῆ πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχει τί νὰ κάμῃ. Οὗτος σας θεωρεῖ ὡς περίεργον καλλιτέχνημα, ὡς ἀπλὴν εἰκόνα, ἢ ὁποῖα τοῦ ἤρесе καὶ τὴν ὁποῖαν μ' ἐπεφόρτισε νὰ τοῦ ἀγοράσω, ἀπεκρίθη μεθ' ἱκανῆς ἀθλαδεῖας ὁ Τριστάνος.

— Καὶ τί δίδει δι' αὐτήν;

— Ἀκούσατε πρῶτον τί ζητεῖ. Σὰς εἰδοποιῶ ὅτι αἱ ἀπαιτήσεις του θὰ σας φανοῦν ὀλίγον παράδοξοι.

— Εἶμαι περίεργη νὰ τὰς μάθω.

— Προσεῖατε λοιπόν. Ὁ κόμης Ρούβρης ἐπιθυμεῖ νὰ μετοικήσετε εἰς μικρὸν οἶκημα ἐνοικιασθὲν ὑπ' αὐτοῦ ἑκατὸν ἐξήκοντα φράγκα τὸ ἔτος. Εἰς τὸ δωμάτιον τοῦτο θὰ φροντίσει νὰ κομισθῶσιν ἐπιπλά τινὰ τῆς ἐκλογῆς του, τὰ ὁποῖα ἐνδέχεται νὰ σας φανῶσι παραπολὺ ἀπλᾶ καὶ κατὰ τι παλαιά. Ἡ ἱματισθήκη θὰ περιέχῃ καὶ τινὰ ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα ἐνδύματα, ὅσον καὶ τὰ σκεύη παλαιά, καὶ ἔν μόνον τζιτινὸν φόρεμα ἀξίας οὐχὶ ἀνωτέρας τῶν δέκα φράγκων.

— Καὶ ἔπειτα; ἠρώτησεν ἡ Φαννή.

— Ἐπειτα, ἐξηκολούθησεν ὁ Τριστάνος, θὰ σας εὐρῆ εἰς τι γνωστὸν εἰς αὐτὸν ἐργοστάσιον μίαν θέσιν με μισθὸν ἐξήκοντα φράγκων τὸν μῆνα.

— Καὶ τί θὰ κάμω ἐκεῖ; ἠρώτησεν ἡ Φαννή.

— Ὅ,τι θέλετε, ἢ καὶ τίποτε, ἂν βαρύνεσθε, ἀρκεῖ μόνον νὰ πηγαίνετε ἐκεῖ τακτικὰ καὶ νὰ πληγώσετε τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων σας με κεντήματά τινὰ βελόνης, διὰ νὰ δύναται νὰ ὑποτεθῆ ὅτι ῥάπτετε. Ὁ κ. Ρούβρης θὰ ἔρχεται τὸ ἑσπέραν νὰ σας περιμένῃ εἰς τὴν θύραν τοῦ ἐργοστασίου καὶ θὰ σας συνοδεύει εἰς τὸ δωμάτιόν σας, ὅπου θὰ μένη μαζί σας μέχρι τῆς δεκάτης. Εἰς τὰς δέκα θὰ εἰσθε ἀπολύτως ἐλευθέρᾳ νὰ κάμετε ὅ,τι θέλετε καὶ νὰ ὑπάγετε ὅπου ἀγαπᾶτε. Τὴν ἐπιούσαν ὁμως, ἀκριθῶς εἰς τὰς ἑπτὰ, πρέπει νὰ εἰσθε σηκωμένη καὶ ἐτοιμῆ νὰ μεταβῆτε ὑπὸ τὴν συνοδείαν του εἰς τὸ κατάστημα ῥαπτικῆς. Τὰς κυριακάς, ἂν ἦναι ὁ καιρὸς καλὸς, θὰ πηγαίνετε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἐξοχὴν νὰ πίνετε γάλα καὶ νὰ μαζεύετε φρούλους. Τὸν κ. Ρούβρης θὰ ὀνομάζετε Μάρκον· θὰ μάθετε νὰ τραγουδῆτε δύο ἢ τρία ἄσματα τὰ ὁποῖα ἀγαπᾶ ν' ἀκούῃ, καὶ νὰ τοῦ μαγειρεύετε φαγητὰ τινὰ, ὅπου τοῦ ἀρέσουν.

— Ἐχει ἄλλο; ἠρώτησεν ἡ Φαννή, ἥτις δὲν ἤτο ἐντελῶς βεβαία ὅτι δὲν τὴν ἐπερίπαιζεν ὁ Τριστάνος.

— Τοῦτο μόνον, ὅτι τὸν Δεκέμβριον καὶ τὸν Ἰανουάριον θὰ πηγαίνετε εἰς τὸ ἐργαστήριον ῥαπτικῆς φέρουσα παλαιὸν τζιτινὸν φόρεμα γαλαζίον με ἄσπρα λουλουδάκια.

— Ἀλλὰ θὰ κρυώνω εἰς τὸν δρόμον.

— Βεβαίως, καὶ ὄχι μόνον εἰς τὸν δρόμον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ σπίτι, διότι δὲν θ' ἀνάπτετε κατὰ τοὺς δύο τοῦτους χειμερινούς μῆνας τὴν θερμάστραν.

— Ἐγνώρισα καὶ ἄλλους ἰδιοτρόπους, ἀλλὰ ὁ φίλος σας τοὺς ὑπερβαίνει ὅλους, ἀπεκρίθη ἡ Φαννή.

Ἀπορῶ πῶς δὲν μοῦ ἐπρότεινε νὰ μοῦ κόψῃ τὸ κεφάλι καὶ νὰ τὸ κρεμάσῃ εἰς τὸν τοῖχον, ὡς εἰκόνα τῆς μακαρίτριας ἐρωμένης του.

— Τὸ ἐσυλλογίσθη, εἶπεν ὁ Τριστάνος μετὰ θαυμαστῆς ἀταραξίας, ἀλλ' ἐροβήθη μήπως δὲν θελήσετε.

— Ἀφίσατε τὰ ἀστεῖα, ἀπήντησεν ἡ Φαννή, καὶ εἰπήτέ μου τί μὲ δίδει ὁ φίλος διὰ νὰ παίξω αὐτὴν τὴν κωμωδίαν;

— Σὰς δίδει ὅσα ὁ Βασιλεὺς εἰς τὸν πρωθυπουργόν του κ. Θιέρσον, ἑκατὸν χιλιάδας φράγκα κατ' ἔτος.

— Ὅμιλεῖτε σπουδαίως; ἠρώτησεν ἡ Φαννή.

— Σπουδαϊότατα· ἂν θέλετε, συντάσσομεν συμβόλαιον.

— Ἀλλὰ τότε πρέπει νὰ ἦναι ἀκόμη πλούσιος.

— Ὑπερεκατομμυριούχος.

— Καὶ πόσον καιρὸν θὰ διαρκέσει αὐτὴ τοῦ ἡμανία;

— Ὅσον θέλετε. Ἀλλ' ἐλησμόνησα νὰ σας εἶπω ὅτι, ἂν δεχθῆτε τὰς προτάσεις του, πρέπει ν' ἀλλάξετε καὶ σεῖς ὄνομα. Ὡς λέγεται ἐκεῖνος Μάρκος Γιλβέρτης, θὰ λέγεσθε καὶ σεῖς Ῥοζίνα.

— Θὰ δεχθῆς Φαννή; ἠρώτησε μία τῶν συντρόφων τῆς.

— Κυρίαί μου, ἀπεκρίθη ἐκείνη, δὲν θέλω πλέον σχέσεις μαζί σας. Ἀπὸ σήμερον ὀνομάζομαι Ῥοζίνα καὶ εἶμαι ἡ φρόνιμη καὶ σεμνὴ ἐρωμένη τοῦ κ. Μάρκου Γιλβέρτη.

Τὴν ἐπομένην ἑσπέραν εἰς τὸ παλαιὸν δωμάτιον τῆς ὁδοῦ τῆς Δύσεως, ὅπου εἶχε συγκατοικήσει ὁ Οὐλρίχος ἐπὶ ἓν ἔτος μετὰ τῆς Ῥοζίνας, ἡ Φαννή φέρουσα τὸ γαλανὸν τζιτινὸν φόρεμα ἐπερίμενε τὴν πρῶτην ἐπίσκεψιν τοῦ κόμητος Ρούβρης, ὅστις ἔφθασε μετ' ὀλίγον ὑπὸ τὸ ἐνδύμα ἐργάτου.

Τὴν πρῶτην τῆς συνεντεύξεως ὥραν ἐδαπάνησε διηγούμενος εἰς αὐτήν μετὰ πάσης λεπτομερείας τὴν ἱστορίαν τῶν ἐρώτων του, πιστεύων ὅτι ἡ γνώσις αὐτῆς ἤθελε τὴν βοηθήσει νὰ ὑποκριθῆ κάλλιον τὸ πρόσωπον τῆς Ῥοζίνας.

— Πρὸ πάντων, εἶπε, σας παρακαλῶ νὰ μὴ μοῦ ὀμιλήσετε ποτὲ περὶ τοῦ ὀνόματος ἢ τῆς περιουσίας μου καὶ νὰ προσπαθῆσετε νὰ λησμονήσετε ταῦτα τελείως.

— Τότε, ἀπήντησεν ἡ Φαννή, ἐξάγουσα ἐκ τοῦ θυλακίου τοῦ γαλανοῦ φορέματος διπλωμένον χαρτίον καὶ προσφέρουσα τοῦτο εἰς τὸν Οὐλρίχον, καλὸν εἶναι νὰ σας ἐπιστρέψω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, ἥτις κατ' ἀνάγκην θὰ μ' ἐνθυμίζει ὅτι δὲν εἰσθε ὁ ἐργάτης Μάρκος Γιλβέρτης, ἀλλ' ὁ κόμης Ρούβρης.

Ὁ Οὐλρίχος οὐδὲν ἑνωσῶν ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἤνοιξεν αὐτήν.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἤτο αὐτὴ ἐκείνη, τὴν ὁποῖαν εἶχε γράψῃ εἰς αὐτὸν ὁ πρῶν συμβολαιογράφος του κ. Μορίνος, ὅταν ἐτοιμαζόμενος νὰ μεταβιβάσῃ εἰς ἄλλον τὸ συμβολαιογράφεϊον τὸν ἥρῳτα πῶς ἔπρεπε νὰ διαθέσῃ τὴν περιουσίαν του, τῆς ὁποίας ἐσημεῖωνεν ὀλογράφως τὸ ποσόν.

— Τὴν ἐπιστολὴν ταύτην εὐρήκατε εἰς τὴν τσέπην αὐτοῦ τοῦ φορέματος; ἠρώτησεν ὁ Οὐλρίχος,

τοῦ ὁποίου ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον ὠχρότης θανάτου.

— Μάλιστα, ἀπήντησεν ἐκείνη, καὶ βλέπουσα ὅτι ἔφερε τὴν ἐπιγραφὴν σὰς ἐθεώρησα πρέπον νὰ σὰς τὴν ἀποδώσω.

— Ἀλλὰ τὸ φῶρεμα τοῦτο, ἐξηκολούθησεν ὁ Οὐλρίκος, ἀνῆκεν εἰς τὴν Ῥοζίνα, καὶ ἀφοῦ ἡ ἐπιστολὴ εὔρισκετο ἐντὸς αὐτοῦ ἡ Ῥοζίνα ἐγνώριζε βεβαίως τὸ περιεχόμενον αὐτῆς.

Ἡ Φαννὴ ἤρξασθη ν' ἀπαντήσῃ διὰ πονηροῦ μειδιάματος.

— Ἀλλὰ τότε, ἡ Ῥοζίνα ἤξευρε τίς εἶμαι, ἐγνώριζεν ὅτι ἤμην πλούσιος, καὶ ὁ ἔρωσ καὶ ἡ ἀφιλοκέρδεια καὶ ἡ ἀφοσίωσις αὐτῆς ἦσαν κωμῳδία! Ἀλοίμονον εἰς ἐμέ...

Ταῦτα λέγων, ἔπεσεν ἀναίσθητος κατὰ γῆς καὶ τὴν ἐπιούσαν ἠσθένει βαρέως.

Ἐνα περίπου μῆνα μετὰ ταῦτα ἡ Φαννὴ, ἣτις εἶχεν ἐπιστρέψει τὴν αὐτὴν ἐσπέραν εἰς τὸ πολυτελὲς αὐτῆς οἶκημα, ἠτοιμάζετο νὰ μεταβῇ εἰς χορὸν μετημφισμένων, ὅταν εἶδεν εἰσερχόμενον τὸν Τριστάνον μὲ μικρὸν δέμα ὑπὸ τὸν βραχίονα.

— Τί δῶρον μοῦ φέρετε; ἠρώτησεν αὐτόν.

— Κληροδότημα τοῦ χθὲς ἀποθανόντος φίλου μου κόμητος Ῥούβρης.

— Ἄς ἴδωμεν, εἶπεν ἡ Φαννὴ λύουσα τὸ δέμα.

Ἄλλ' ἡ ὀργὴ τῆς ὑπῆρξεν ἀνωτέρα πάσης περιγραφῆς, ὅταν εὔρεν ἐντὸς αὐτοῦ τὸ γαλαζίον τζιτίνον φῶρεμα.

— Ὁ φίλος σὰς, εἶπε, καὶ ζωντανὸς καὶ ἀποθαμμένος ἦτο πάντοτε γελοῖος ἄνθρωπος. Μοῦ ἔφαγεν ἑκατὸν χιλιάδας φράγκα.

— Μὴ βιάζεσθε νὰ τὸν κακολογήτε, ἀπήντησεν ὁ Τριστάνος ἐξάγων ἐκ τοῦ θυλακίου τοῦ φορέματος χαρτοφυλάκιον περιέχον ἑκατὸν χαρτονομίσματα τῶν χιλίων φράγκων.

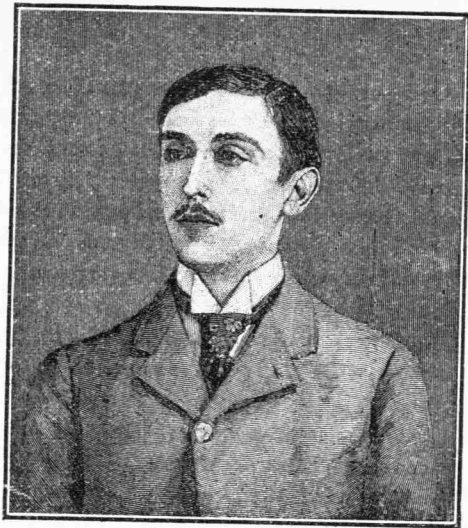
(Τέλος τοῦ ἐπικηδείου δείπνου)

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΞΕΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ ΒΑΡΡΕΣ

Ὁ Μαυρίκιος Βαρρὲς ἐγεννήθη ἐν Σάρμαϊς, χωρίῳ τῆς Λορραίνης, καὶ ἀριστα ἐξεπαιδεύθη εἰς σχολὴν διευθυνομένην ὑπὸ Ἰησοῦϊτῶν. Διεκρίνετο μετὰ τῶν συμμαθητῶν του διὰ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν νοημοσύνην του. Ἐσπούδασε τὰ νομικὰ εἰς τὴν Νάνσιν, καὶ νεώτατος μετέβη εἰς Παρισίους. Ἐνεφανίσθη κατὰ πρῶτον εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον διὰ τῶν «Κηλίδων μελάνης», περιοδικῶ τοῦ ὁποίου ἔξ μόνον ἀριθμοὺς κατώρθησε νὰ ἐκδώσῃ. Ἀλλὰ τὸ πρῶτόν του ἔργον, διὰ τοῦ ὁποίου εἰλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν φιλολογούντων, εἶνε τὸ ψυχολογικὸν μυθιστόρημα τὸ φέρον τίτλον «Ἐπὶ τὰ ὄμματα τῶν βαρβάρων».

Μυθιστορήματα λέγοντες ὅλως ἀτελῶς ὀρίζομεν τὰ πλήρη ψυχολογικῆς ἀναλύσεως, μεταφυσικῆς βαθύτητος καὶ συνθετικῶ πνεύματος ἔργα τοῦ νέου συγγραφέως, ὅστις πολὺ ὀλίγον φροντίζει περὶ τῆς

ἀπεικονίσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου καὶ τῆς ἀνεπίξεως δραματικῶν ἢ ἄλλων αἰωνόδηποτε περιπετειῶν κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν τοῦ βίου. Ὁ Βαρρὲς μετέχει ἐν ταῦτῳ τοῦ Βενιαμίν Κωνσταντίν, τοῦ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος ἀκμάσαντος πολιτικοῦ ἀνδρός, ὅστις φημιζέται ὡς συγγραφέας τὸ ψυχολογικὸν μυθιστόρημα «Ἀδόλφος», τοῦ διασήμου ψυχολόγου συγγραφέως Στένδαλ, τοῦ Ῥενάν καὶ τοῦ Παύλου Βουρζέ. Ἀλλὰ πάντων τούτων εἶνε ὁ κατ' ἐξοχὴν πρωτότυπος μαθητῆς, διαπλάσας ἴδιον χαρακτήρα λόγου, καὶ ἀσκῶν μεγάλην ἐπιρροὴν διὰ τῶν βιβλίων του ἐπὶ τῆς συγχρόνου φιλολογικῆς γενεᾶς ἐν Γαλλίᾳ, τῆς βεπούσης πρὸς τὸ συμβολικὸν καὶ τὸ μυστηριώδες.

Κατὰ τὸν Ἀνατόλ Φράνς, ὅστις ἐδημοσίευσεν κατ' ἐπανάληψιν κριτικὰς ἀναλύσεις τοῦ «Ἐπὶ τὰ ὄμματα τῶν βαρβάρων», τοῦ «Ἐλευθέρου ἀνθρώπου», τοῦ «Κήπου τῆς Βερενίκης», καὶ τῶν ἄλλων ἔργων του, ὁ Βαρρὲς δὲν εἶνε φίλος τῆς σαφηνείας καὶ τῆς ἀκριβείας ἐν τῷ συνόλῳ ἀρέσκειται εἰς τὰ διακυμαινόμενα καὶ τὰ ἀμφίβολα ἄλλ' ἢ ἀσάφεια τοῦ συνόλου περιέργως ἀντιτίθεται εἰς τὰς σελίδας τῶν ἔργων του πρὸς τὴν ἀκριβολόγον ἐγκράτειαν τῶν καθέκαστα. Πνεῦμα ἐξοχον, δεξιὸς συγγραφεύς, μεταχειριζόμενος εὐστροφον γλῶσσαν, ἐν ταῦτῳ θετικὴν καὶ ἀόριστον, ἐμόρφωσεν ὕψος ἴδιον καὶ θαυμαστόν. Δὲν ἔχει τὸ αὐθόρμητον καὶ τὸ ἀσυνείδητον, οὐδὲ τὴν περιπάθειαν καὶ τὴν τρυφερότητα ἄλλων συγγραφέων. Ἡ διάνοια κρατεῖ παρ' αὐτῷ. Τὰ συγγραφικὰ χαρίσματα του εἶνε τάξεως ὅλως πνευματικῆς. Ἐξώθησε τὸν ἰδανισμόν μέχρι τῶν ἀκροτάτων αὐτοῦ συνεπειῶν. Ἀντιστρόφως πρὸς παραιμιῶδες ῥητόν τοῦ Θεοφίλου Γωτιέ, ὁ ἐξωτερικὸς κόσμος δὲν ὑφίσταται δι' αὐτόν. Ἀπαντᾷ μὲν ἐνίοτε εἰς τὰ ἔργα του καὶ περικομψοὶ τοπιογραφίαι, ἀλλὰ ταύτας ἀντέγραψεν ὅχι ἐκ τῶν ἐκτός, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐνδομύχων τῆς ψυχῆς του, ὡς εἰκόνας τῶν καταστάσεων αὐτῆς. Κατὰ τὴν ὁμολογίαν του, ἡ ὠραιότης τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου ποτὲ δὲν τὸν συνεκίνησε πράγματι. Ὡς μόνην πραγματικότητα θεωρεῖ τὴν καθαρὰν σκέψιν, καὶ τὴν ψυχὴν ὡς μόνον κόσμον ἐνδιαφέροντα. Ὡς μόνην θρησκείαν κη-